

SZAFARSTWO PO UPADKU W EDENIE

STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA: Iz 22,15-19; 1 Kor 4,1-2; Kol 2,2-3; Ef 6,13-17; 2 Kor 5,10.

TEKST PAMIĘCIOWY: „Lecz jak zostaliśmy przez Boga uznani za godnych, aby nam została powierzona ewangelia, tak mówimy, nie aby się podobać ludziom, lecz Bogu, który bada nasze serca” (1 Tes 2,4).

Pierwsza praca Adama i Ewy była związana z szafarstwem. Ogród i całe stworzenie zostały im powierzone, aby opiekowali się nimi, cieszyli się nimi i panowali nad nimi (zob. Rdz 2,15), choć to wszystko nie należało do nich. Byli jedynie szafarzami tego, co Pan im powierzył.

W tym tygodniu przyjrzymy się uważniej definicji szafarstwa po upadku, gdy nasi prarodzice zostali wyproszeni z Edenu. My także jesteśmy szafarzami, ale w środowisku daleko odbiegającym od tego, jakie znali początkowo Adam i Ewa.

Czym jest szafarstwo? Niektóre biblijne postacie ukazują przez swój sposób życia, czym jest szafarstwo. Są też fragmenty *Pisma Świętego*, które definiują to wprost. Gdy stajemy się Bożymi szafarzami, przestajemy skupiać uwagę na świecie i jego materialistycznych wartościach, a kierujemy ją na Boga i Jego misję. Bóg powierza nam — jak Adamowi i Ewie — obowiązki pochodzące od Niego. Od upadku w Edenie zadania związane z szafarstwem zmieniły się, gdyż wraz z obowiązkiem troski o materialny świat Bóg powierza nam także obowiązek dzielenia się duchowymi prawdami.

Angielskie słowo *steward*¹ występuje zaledwie kilka razy w XVII-wiecznym angielskim przekładzie *Starego Testamentu* (KJV). W większości przypadków jest tłumaczeniem wyrażenia oznaczającego kogoś, kto jest *nad domem*, kto jest odpowiedzialny za prowadzenie domu i w tym sensie jest *szafarzem* (zob. Rdz 43,19 BJW; 44,14 BJW; 1 Krl 16,9 UBG). Szafarze mają obowiązek zarządzać sprawami domu i własnością swego pana, czyniąc wszystko, co zostało im zlecone. Definicja szafarza w *Starym Testamencie* może być odkryta poprzez ustalenie charakterystycznych cech szafarza. Szafarza nie można oddzielić od jego szafarstwa, gdyż to ono nadaje mu jego tożsamość.

Niektóre cechy charakterystyczne szafarza zostały wyraźnie przedstawione w *Starym Testamencie*. Po pierwsze stanowisko szafarza łączyło się z wielką odpowiedzialnością (zob. Rdz 39,4). Szafarze byli wybierani ze względu na swoje zdolności oraz byli darzeni wielkim szacunkiem i zaufaniem przez właścicieli, jeśli dobrze wywiązywali się ze swoich zadań. Po drugie szafarze wiedzieli, że to, co zostało powierzone ich pieczy, należy do właściciela, a nie do nich (zob. Rdz 24,34-38). Na tym polega najważniejsza różnica między szafarzem a właścicielem. Szafarze rozumieją swoją rolę. Po trzecie, gdy szafarze sprzeniewierzają to, co zostało im powierzone, więź zaufania między nimi a właścicielem zostaje zerwana i w wyniku tego zostają pozbawieni swojego stanowiska (zob. Rdz 3,23; Oz 6,7).

Przeczytaj Iz 22,15-19. Za panowania króla Hiskiasza, Szebna był zarządcą pałacu i skarbnikiem, a więc pełnił dwa ważne urzędy wiążące się ze sporym zakresem władzy. Co spotkało go, gdy nadużył swojego stanowiska?

„Szafarz utożsamia się ze swoim panem. Przyjmuje obowiązki związane z szafarstwem i musi działać w imieniu pana, czyniąc to, co czyniłby jego pan, gdyby zarządzał swoim mieniem osobiście. Interesy jego pana stają się interesami szafarza. Stanowisko szafarza jest pełne godności, gdyż jego pan mu ufa. Jeśli pod jakimkolwiek względem postępuje on egoistycznie i przywłaszcza sobie zyski z obracania dobrami swojego pana, to zawodzi pokładane w nim zaufanie”².

Jak możemy lepiej zrozumieć doniosłą prawdę, że jesteśmy szafarzami tego, co posiadamy w tym życiu? Jak ta świadomość powinna wpływać na wszystkie nasze poczynania?

¹ Słowo to ma w języku polskim następujące znaczenia: *zarządca, organizator, porządkowy, intendent, steward* (przyp. red.).

² Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, Mountain View–Omaha 1948, t. IX, s. 246.

Dwa zasadnicze greckie słowa oznaczające szafarza w *Nowym Testamencie* to *epitropos* (występujące 3 razy) oraz *oikonomos* (występujące 10 razy). Oba te słowa są określeniem stanowiska, które obejmuje obowiązki zarządcy powierzone szafarzowi przez właściciela.

Zarówno w *Nowym*, jak i *Starym Testamencie* szafarze są definiowani przez to, co czynią. *Nowy Testament* precyzyjnie opisuje szafarza pod względem odpowiedzialności (zob. Łk 12,48) i oczekiwań wobec niego (zob. 1 Kor 4,2). Natomiast *Stary Testament* skupia się bardziej na podkreślaniu Bożej własności, a nie definiowaniu nas jako Bożych szafarzy. Zatem choć pojęcie szafarstwa jest dość podobne w obu częściach *Biblii*, to jednak *Nowy Testament* poszerza to pojęcie poza obszar zarządzania domem.

W przypowieści o nieuczciwym zarządcy (zob. Łk 16,1-15) Jezus poszerza definicję szafarza. Uczy o czymś więcej niż o uniknięciu przez szafarza finansowej katastrofy. Nauka ta odnosi się także do tych, którzy powinni uniknąć duchowej katastrofy dzięki mądrym okazaniu wiary. Mądry szafarz będzie gotowy tu i teraz na przyszłe powtórne przyjście Jezusa (zob. Mt 25,21).

Przeczytaj 1 Kor 4,1-2; Tt 1,7; 1 P 4,10. Co te wersety mówią nam o szafarzach i szafarstwie?

„Czy nie powinienem otworzyć serca przed Duchem Świętym, aby każda zdolność i energia powierzone mi przez Boga mogły zostać ożywione? Jestem własnością Chrystusa i zostałem przyjęty na służbę przez Niego. Jestem szafarzem Jego łaski”¹.

W Łk 12,35-48 Jezus używa pojęcia szafarstwa w przenośny sposób. Mówi o mądrym szafarzu gotowym na przyjście Syna Człowieczego i opisuje niewiernego szafarza jako tego, który przestał się troszczyć o dom swego Pana, gdyż uznał, że Pan zwleka z powrotem. Niewierny szafarz stał się tyranem i zaczął stosować przemoc wobec domowników. Nie był już wzorem dobrych czynów ani szafarzem łaski.

Gdy przyjmujemy Chrystusa, stajemy się szafarzami i zostajemy powołani do zarządzania Jego zasobami. A co ważniejsze, przygotowując się do nieba, mamy zarządzać duchowymi dobrami chrześcijańskiego życia.

Przeczytaj Łk 12,45. Dlaczego jako adwentyści dnia siódmego, często zmagający się z poczuciem zwlekania, musimy być szczególnie ostrożni, by nie ulec zwiedzeniu w tej kwestii?

¹ Ellen G. White, *Fundamentals of Christian Education*, Nashville 1923, s. 301.

Przeczytaj Kol 2,2-3 i 1 Tm 3,16. Co wersety te nazywają tajemnicą? Jak fakt, iż jest to tajemnica, świadczy o granicach naszego zrozumienia tej kwestii?

Sofar z Naama zapytał Hioba:

— „Czy możesz zgłębić tajemnicę Boga (...)?” (Hi 11,7).

Słowo *tajemnica* oznacza zagadkę, coś zakrytego, nieznanego, niewyjaśnionego czy niepojętego. Tajemnice Boże zostały zapisane w *Piśmie Świętym*, choć pełne ich zrozumienie pozostaje poza zasięgiem naszego umysłu. Dlatego są *tajemnicami*. To jest tak, jakbyśmy byli krótkowzrocznymi osobami patrzącymi w niebo w nadziei dostrzeżenia najmniejszych szczegółów. Nie jesteśmy w stanie ujrzeć tego, co jest daleko, jeśli Bóg nam nie objawi tego, co jest daleko od nas.

Co Pwt 29,28 mówi o tym, co zostało nam objawione?

Jesteśmy szafarzami tego, co nie w pełni pojmujemy. Wiemy tylko tyle, ile objawiono nam w *Piśmie Świętym*. Nasz największy obowiązek związany z szafarstwem to bycie sługami Chrystusowymi i szafarzami „tajemnic Bożych” (1 Kor 4,1).

Bóg pragnie, byśmy jako szafarze prawdy objawionej nam przez Niego zachowywali ją, nauczali jej, chronili ją i troszczyli się o nią. To jest jedyne w swoim rodzaju szafarstwo, które polega na zachowywaniu tajemnicy „wiary wraz z czystym sumieniem” (1 Tm 3,9).

Największą ze wszystkich tajemnic jest to, że wszyscy możemy doświadczyć Chrystusa, Nadziei Chwały. Plan zbawienia jest nadnaturalny i nie możemy go w pełni pojąć. To, że Stwórca Wszystkiego (zob. J 1,1-3) przyszedł na świat i objawił się „w ciele”¹, by złożyć siebie w ofierze za grzechy ludzkości, obejmuje tajemnice, które przypuszczalnie nigdy nie zostaną w pełni zrozumiane przez żadną stworzoną istotę. Nawet aniołowie starają się zrozumieć tajemnicę tego, dlaczego Jezus przyszedł na ziemię (zob. 1 P 1,12). Jednak to, co wiemy, skłania nas do wielbienia Boga za Jego miłość i dobroć (zob. Ap 5,13).

Zostałeś powołany, by być szafarzem ewangelii. Jakie obowiązki nakładają na ciebie?

¹ Ellen G. White, *Manuscript Releases*, Silver Spring 1990, t. VI, s. 112.

Gdy myślimy o szafarstwie, mamy na myśli namacalną rzeczywistość, i słusznie. Ale, jak zauważyliśmy, szafarstwo wykracza poza to, co widzialne. Podobnie jak materialne dobra także i te niewidzialne dary pochodzą od Boga. Te nienamacalne duchowe dobra zostały nam dane przez Boga (zob. 1 P 4,10), byśmy w Chrystusie mogli rozwijać chrześcijański charakter i stać się takimi, jakimi możemy się stać w Nim. Tak więc mamy zarządzać niewidzialnymi darami jeszcze bardziej uważnie niż tymi namacalnymi, gdyż są one nieskończenie cenniejsze.

Przeczytaj Ef 6,13-17. Co zostało nam powierzone przez Boga, abyśmy to wykorzystywali? Dlaczego właściwe korzystanie z tych dóbr jest dla nas tak ważne?

„Darem łaski Bożej jest żywot wieczny w Chrystusie Jezusie, Panu naszym” (Rz 6,23). Świat i wszystko, co on oferuje, nie mogą nam dać odkupienia, jakie mamy w Chrystusie. Odkupienie jest darem Boga dla nas i naszym najcenniejszym dobrem. Zachowywanie świadomości odkupienia pomaga nam we właściwy sposób patrzeć na nasze zarządzanie innymi dobrami danymi nam przez Boga.

„Jedynie w świetle Golgoty można należycie interpretować nauki wpływające z przyrody. Dzieje poczęte w Betlejem, a zakończone na krzyżu, wykazują, jak pięknym jest zwycięstwo nad złem. W świetle tym równocześnie widzimy i to, że każde błogosławieństwo, które nas nawiedza, jest darem odkupienia”¹.

Odkupienie jest naszym udziałem jedynie dzięki temu, że Jezus zapłacił za nie najwyższą cenę. Paweł wyraźnie napisał: „W nim mamy odkupienie przez krew jego, odpuszczenie grzechów, według bogactwa łaski jego” (Ef 1,7). Słowo *mamy* oznacza, że jesteśmy w posiadaniu *odkupienia*. Jest ono nasze, ale jedynie dlatego, że Bóg nam je dał. Jakże ważne jest, byśmy przywdziewali „całą zbroję Bożą” (Ef 6,11), aby zło nie miało do nas przystępu i nie odebrało nam tego skarbu! Jedynym sposobem, w jaki Zły może tego dokonać, jest nakłonienie nas, byśmy mu na to pozwolili — gdy nie będziemy posłuszni temu, co zostało nam objawione w Słowie Bożym (Ef 6,17). Naszym najważniejszym zabezpieczeniem jest posłuszeństwo we wierze temu światłu, które zostało nam dane.

Przeczytaj jeszcze raz Ef 6,13-17. W jaki sposób przywdziewamy zbroję Bożą i zarządzamy tym, co zostało nam dane w ramach tego uzbrojenia?

¹ Ellen G. White, *Wychowanie*, Warszawa 1992, s. 72.

Mądrzy szafarze to ci, którzy są gotowi przyjąć i stosować moralne zasady dotyczące osobistej odpowiedzialności. Przyjęcie osobistej odpowiedzialności jest wyborem, jakiego dokonujemy, oraz działaniem, jakie podejmujemy. To prowadzi do uznania związku zachodzącego między przyczyną i skutkiem. Gotowość przyjęcia osobistej odpowiedzialności jest najważniejszą cechą, której nie można zlekceważyć, gdy definiujemy, kim jest szafarz. Szafarze muszą być zdecydowani w swoim sposobie myślenia, mając na względzie to, co jest ważne dla Właściciela dóbr, którymi szafują. Tak więc taka gotowość jest wyborem, który definiuje oczekiwaną więź szafarza z Bogiem.

„Bóg pragnie doprowadzić ludzi do bezpośredniej relacji z Nim. W swoim postępowaniu z ludźmi uznaje zasadę osobistej odpowiedzialności. Stara się wzbudzić odczucie osobistej zależności i uświadomić potrzebę osobistego kierownictwa. Jego dary są udzielane ludziom indywidualnie. Każdy człowiek został uczyniony szafarzem świętych dóbr. Każdy ma pełnić swoją rolę zgodnie ze wskazaniami Dawcy. Każdy zda sprawę Bogu ze swojego szafarstwa”¹.

Gdy stajemy się szafarzami, nie będziemy przenosić naszej odpowiedzialności na inne osoby czy organizacje. Jesteśmy osobiście odpowiedzialni przed Bogiem, a odpowiedzialność ta ma się odzwierciedlać w całym naszym postępowaniu wobec bliźnich (zob. Rdz 39,9; zob. także Dn 3,16). Podejmiemy zadania stojące przed nami i zrealizujemy je najlepiej, jak potrafimy. Powodzenie w oczach Boga jest zależne bardziej od naszej wiary i czystości niż inteligencji i talentu.

Przeczytaj 2 Kor 5,10. Jak rozumiemy te słowa w kontekście tego, co znaczy być mądrym szafarzem?

Teolodzy i filozofowie przez wieki dyskutowali nad zagadnieniem wolnej woli. Ale *Pismo Święte* mówi wyraźnie, że jako ludzie mamy wolną wolę i wolność wyboru. W przeciwnym razie sądenie nas według naszych uczynków nie miałyby sensu. Tak więc jesteśmy osobiście odpowiedzialni za to, by dzięki łasce Bożej podejmować właściwe decyzje we wszystkim, co czynimy, a więc także w wiernym zarządzaniu wszelkimi dobrami naszego Pana.

¹ Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, Mountain View–Omaha 1948, t. VII, s. 176.

DO DALSZEGO STUDIUM

Angielskie słowo *steward* (*szafarz*) występujące w kilku angielskojęzycznych starotestamentowych wersjach nie jest tłumaczeniem pojedynczego hebrajskiego słowa, ale wyrażenia *aszer al bet* (*który był nad domem*). Na przykład Rdz 43,19 przetłumaczono następująco: „Przeto jeszcze we drzwiach przystąpiwszy do szafarza domowego, rzekli...” (BJW). Jeśli przyjąć, że rodzina mieszkająca w domu jest częścią samego domu, to co jest cenniejszego dla człowieka niż jego dom? Zatem szafarz to ktoś, komu powierzono coś bardzo cennego, choć nie należy to do niego. Pod wieloma względami czyni to jego odpowiedzialność jeszcze większą niż wtedy, gdy ktoś zarządza swoją własnością.

Pojęcie to występuje także w *Nowym Testamencie*. „*Nowy Testament* przejmuje pojęcia *Starego Testamentu* i łączy je z pojęciami, koncepcjami i słowami z I wieku n.e., wzbogacając i poszerzając biblijne nauczanie o szafarstwie. Greckie słowa najczęściej używane w kontekście szafarstwa pochodzą od słów *oikos* i *oikia* (*dom*). *Oikonomos* to ten, kto zarządza domem — szafarz. *Oikonomia* to grecki rzeczownik oznaczający *zarządzanie domem*, ale jego znaczenie jest znacznie szersze”¹.

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Zamiast wziąć na siebie odpowiedzialność za zjedzenie zakazanego owocu, jak Adam zareagował, gdy Bóg zapytał go, dlaczego to uczynił? (Zob. Rdz 3,12). Ciekawe, że jedną z pierwszych ludzkich reakcji spowodowanych przez grzech jest dążenie do przrzucenia winy z siebie na kogoś innego. Jak ta reakcja świadczy o gotowości Adama, by przyjąć odpowiedzialność za swoje czyny? Co to mówi nam o naszej gotowości, by to uczynić? Jak możemy uniknąć powszechnego błędu polegającego na zrzucaniu na innych winy za nasze błędy?

2. Podczas lekcji omówcie kwestię zarządzania dobrami niewidzialnymi — duchowymi. Co to oznacza? W jaki sposób możemy zarządzać tymi dobrami?

3. Zastanów się nad trójjanielskim poselstwem z Ap 14,6-12. Jakie ważne prawdy są w nim wyrażone i jak mamy z nich korzystać?

4. Dlaczego tak ważne dla nas jest to, byśmy uczyli się pokładać ufność i wiarę w duchowych dobrach, które nie w pełni rozumiemy? W jakich sprawach czynimy podobnie?

¹ *Handbook of Seventh-day Adventist Theology*, Hagerstown 2000, s. 653.